

HORIA TRUȚĂ - PARCUL DE SCULPTURĂ - CĂSOAIA
MOTTO: "VINO, TOTDEAUNA TOAMNA"
(G.BACOVIA)

HORIA TRUȚĂ – “THE SCULPTURE PARK – CĂSOAIA
MOTTO: “COME, FOREVER AUTUMN”
(G. BACOVIA)

Florica CÂNDEA
 e-mail:candeaflora@yahoo.com

Abstract

The appearance of the book: Căsoaia - The Sculpture Park professor Horia Truță, this Mecena custodian collector of the Galleries "The tower of water" comes to complete a gap in the literature of specialization: the giving of the sculptures from Căsoaia in the imaginary and imagined circuit, through writing, to the whole public. The book interests the reader by the accumulation of m. p. of living culture of a rare accuracy. The author presents 70 sculptors who worked in editions of sculpture camp from Căsoaia. The book is a Catalogue Album which is a living proof of the talent, not only of a collector but also of the writer of the author, who appeals on the emotional memory for crossing a difficult but still a beautiful way, through statues, sculptors, making their story well known. A great Story: The Story of the book which we are going to present inviting us to dream.

Key words: carver, approach, speech, geometrical, pretext, statutory, vocation

Cuvinte cheie: cioplitor, demers, discurs, geometrism, pretext, statuar, vocație

A văzut recent, lumina tiparului, o carte album, care vine să întregească, dacă mai este cazul, un fapt bine știut acela că, uneori, oamenii au relații (și cu natura, și ca, o durere, care "durea", demult, s-a reparat.)

La împlinirea, în această toamnă la 30 de ani de la inaugurarea Parcului de Sculptură Căsoaia, printre statuile ce au prins suflet, frunzele natângi de toamnă, sau miezuri de piersică, sau soarele, ce le mângâie, docil, fără a se împotrivi, stau încremenite pe creștetul lor, ferindu-le de atâta trecere de vreme. Și se încunună cu struguri, iedere, grâne, roua, îmbălsămând locul (sau locurile). După atâția ani s-ar fi părut ca acolo, la Căsoaia, sat patriarhal, sadovenian, ar fi fost locul, unde nu (s-ar) mai fi întâmpnat nimic. Dimpotrivă! Autorul, profesorul Horia Truță apelează la memoria afectiv-involuntară proustiană sau camilpetresciană și, prin sânul ochiului, vindecă suferințele artiștilor, care, n-au

valoare, nici lucrările lor, artistul însuși fiind „o rană deschisă”.

De fapt această CARTE este o POVESTE în POVESTE. E intensă, e volatilă, e dinamică.

Surprinde povești, vieți ascunse, romantic, prin formă, stil, abordare.

Structura este simplă de factură clasică: Prefață; 1.Cadrul natural; 2.Activitatea turistică și de agrement; 3. Tabăra de Sculptură; 4. Parcul de Sculptură monumentală; 5. Artiștii și sculpturile lor; 6. În loc de concluzii Anexe, Bibliografie, Hartă

Ceea ce surprinde, într-un mod cu totul absolut, în această carte, e povestea actanților, legatura lor cu "Marea Trecere" blagiană, cartea semănând a fi un film ce se derulează în fața ochilor destrămând un mit, acela, că, și Dincolo artiștii, creatorii rămân de neuitat: "În limpezi depărtări aud din pieptul unui turn/cum bate ca o inimă de clopot/ Și-n zvonuri dulci /îmi pare/că stropi de liniște/îmi curg prin vine/gorunule,din margine de codru/de ce mă-nvinge atâta pace.../O,cine știe ... poate că din trunchiul tău îmi vor ciopli ... nu peste mult timp ... și liniștea (L.Blaga-Gorunul)

Am ales „orunul”, copacul „e la margine de codru”, să ne apropiem și mai mult de „personajele” acestei cărți, 70 la număr, și operele lor, căci săvârșirea actului lor creator, emulatia creatoare, s-a produs tot la margine de codru la Căsoaia, străbătând un drum lung, care, și-n această carte este marcat,cu success.

Autorul se dovedește a fi un aprig susținător al ideii de conservare și conduce cu o dezinvoltură de invidiat, un imaginar dialog cu sculptorii săi, închegând verbalizarea tuturor "acțiunilor". Din "umbra" statuilor, timpul a șters colbul, acum, prin această carte-document, și musteste seva aceluși OCEAN DE LINIȘTE pe care mi-l propune. De fapt, întregul demers narativ este însoțit și de un demers vizual, căci, la Galeriile de Artă "Turnul de Apa", imaginile de pe pereți cuprinse într-o Expoziție - document, vorbesc despre niște începuturi devenite legendă de acum 30 de ani.Fotografiile, la scara mare încântă privirea și stârnesc interesul cărții, prin care, la umbra unei dulci amintiri, autorul poposește într-un spațiu mioritic cu paradoxurile lui, și scormonește pânza freatică a frumosului trecut. Cartea este un reper în timp, căci oricine am fi, cu cât, "ne duce vremea" obsesiile de a nu fi făcut destul, amintirile, ne rod, revenim la trecut, pe care ni-l apropiem printr-un prezent-moștenire.

Bun tălmăcitor al simbolurilor pe care, sculpturile, în sine, le degaja, autorul descifrează sensuri, imagini, se apropie de autorii lor și aprinde scânteia începuturilor. Sculptorii și operele lor i-au fost și i-au rămas autorului "o garnitură" de prieteni, stiuți sau nestiuți de noi, pe care, iată, și i-a regăsit după 30 de ani. Să fie oare, această regăsire un colac de "salvare" într-un ocean de liniște? Indubitabil, că da!

Dar Cartea? Cartea este un Dosar de Existență al artiștilor, care, fiecare în parte ascunde o poveste. Povestea lui. Autorul regăsește prin introspecție și temele predilecte ale sculptorilor pe care le brodează c-un fir aparte: - femeia, în toată plenitudinea ei, viața, viața de dincolo de moarte, Marea trecere, tema cuplului-Ea și El idealul sau infinitul, unele în antinomie, altele nu, tocmai pentru a spori modul de a se confesa al autorilor. Memoria involuntară și durată subiectivă, minuția notarii, ca într-un jurnal intim,elaborate cu migală, trecutul și prezentul "cu a lor fete" îi dau cărții savoare, încât atât mintea cât și privirea pot cu usurință, fiecare, să descifreze taine. Atât Expoziția jubiliară cât și Cartea sunt adevărate imagini care reverberează acuratețe, precizie, competență, patos.

Autorul dovedește (și dobândește reale calități de scriitor al tăcerilor al tăierilor din piatră dar și al așteptărilor devenite,în timp,înstrăinări.Credem că nu este străina "căutarea timpului pierdut" (M. Proust) pe care,iată, ni-I reda printr-un timp subiectiv.(trăirile alături de artiști) și printr-un timp cronologic (real, ce s-a scurs,timp de 30 de ani).

Așadar, acele timpului s-au întors la Căsoaia! Portrete, scene, stări, metamorfoze, figuri umane... Ce simțim când le privim? O beatitudine... în forme sculptate, culori, temute trăiri, amintiri, oameni. Oameni-artiști deveniți ai locului, care acum se confundă cu el, ei, care au plămădit piatra, lemnul, oțelul, spre a dăltui statui, Statui, care la prima vedere par statice lipsite de conținut, dar, mai apoi, se prind cu noi și ne vorbesc. Prin maiestruozitate. Prin sobrietate. Ele au spart tăcerea. Precum stăpânii lor au spart metalul greu, piatra, ciopliind prin ele adevărate valori

(autorul chiar mărturisea, împlinit sufletește, într-o emisiune televizată că a văzut în casele oamenilor locul poze cu "icoane", aceștia văzând în sculpturi „icoane”!)

Acum prin această carte, autorul "sparge" prin scris, "doina timpurilor" sau brazii, sub vremelnicia acestor ținuturi și ne-a făcut posibilă fredonarea amintirilor pe o cale ce trece dealuri, trece ape, trece sate.

Surprindem, în această carte, O VIAȚĂ. Sau VIEȚI. Grăitoare măturii, probe, argumente, o bogată bibliografie autorul este un cunoscător al locurilor, un neliniștit și neobosit iscoditor, un calator, care a binecuvantat aceste locuri, cu o Carte a Memoriei. Care nu-i dă pace.

Travaliul este unul de netăgăduit. Apariția cărții este o revelație, dar va crea nedisimulate nostalgii, va stârni potențiale dar pertinente discuții (poate controversate) căci, autorului îi place să nareze ca în basme. De fapt, întreaga carte este un basm, scris într-un mod prozaic, ce vizează, ca-n basme, regăsirea actanților cu ei înșiși, cu uneltele lor, cu inspirația lor, cu trăirile lor. Cartea abundă de culoare decor ambiental, pitoresc, este rezultatul unei expresii de spirit, de care, tot avem nevoie. Mai devreme, mai tarziu, sau poate acum. Căci fiecare dintre noi, alături de autor, la acest jubileu ne apropiem, mai mult sau mai puțin, de sculptori, de acești artiști, care fac obiectul acestei cărți. De operele lor, cu care, iată, purcedem la un dialog. Mut. Ascuns.

Limbajul cărții nu ne este străin. Curge fluid, emană un stil cursiv, îmbină un discurs obiectiv, narativ (real) cu un discurs liric, subiectiv, nuanțat, plin de semnificații. Tehnicile de expresivitate și viziunile patetice scot cartea din sfera științificului, cu toate că are o valoare incomensurabilă, dar îi conferă și o valoare sentimentală, e scrisă pe înțelesul tuturor. Citind-o, ne punem întrebarea "Omul, e mai tare ca piatra?" Ne vom da seama că autorul a ocolit această întrebare dar și răspunsul. Ca să-I redescoperim într-o manieră modernă, punând accent nu numai pe limbaj, ci și pe habitat, pe cadrul geografico-spațial. Cartea "alunecând" astfel spre o poveste demult știută și de mulți, dar abia acum scriind-o îți oferă acel echilibru sufletesc (care, poate l-a măcinat vreme de 30 de ani). Căci, nu-i așa, omul e mai tare ca piatra ... dacă știm să ne-o apropiem! Acum, autorul și "meșterii" sunt liniștiți. Truda lor a devenit cunoscută. Bucuria lor e imensă. Prin carte își vor regăsi prietenii care mai cred în actul de cultură sau sculptură.

Autorul a răzbit prin timp, pătrunzând în micro-universul artiștilor și-i aduce în fața noastră, după 30 de ani. Cu rodnicism și-a cioplit alături de artiști roca timpului. Meșteșugul scrisului e asemeni meșteșugului sculptorilor. Limbajul este familiar nouă, prin care printr-o lectură atentă, ni se propun, un conținut și o formă ușor de descifrat, de fapt acest limbaj presărat cu gerunzii, fraze scurte, unele eliptice de predicat, repetiții scurte enunțuri, epitete antepuse sau postpuse, metafore, (ocean de liniște, baie de lumină), comparații, repetiții dar și crearea de noi cuvinte (anotimpural) este specific artiștilor, de care autorul nu e străin. Toată cartea fiind o rememorare afectiv-estetică, autorul privindu-și cu empatie "personajele" cărora printr-un excelent talent, le-a dat iarăși viață, și-l apropie și mai mult.

Prin acest demers, geografia spirituală a orașului nostru, a județului, cunoaște o reală spirituală efervescentă cultural-autumnală, cartea ne vălurește imaginația resuscită interesuri și se răsfoiește, sau privește cu o neostoită plăcere?

Concluzii

Extrapolând această carte "recuperează" Parcul de Sculptură de la Căsoaia după 30 de ani. Și, când o carte te identifică, te molipsește dar te și definește, ce-i rămâne autorului? Bucuria de a-și fi notat minuțios intențiile de a le fi materializat, într-un timp devenit "al cincilea anotimp" acum, când, nici vântul nu mai spulberă praful de pe aceste sculpturi. Ci adie lin cum lin, răsfoim și noi acest Album - CATALOG. Însă, ne macină o mare și tainică întrebare: câți mp de artă conține această carte? Cititorul simte nevoia acestei întrebări puse autorului, care este un MECENA - COLECȚIONAR de multă vreme. Din geanta sa miraculoasă, a scos "motorul" timpului l-a angrenat smulgând "caroseriei" sculpturilor neînsuflețite, reale valori spărgând apologetic, tăcerea pietrelor, care iarăși, stau în picioare și le sade chiar bine (și-ntr-o carte!) Cartea e o mărturie vie precum vii sunt și "personajele" ei. Vie este și amintirea autorului care s-a încumetat, prin imagine și cuvânt într-un generos spațiu, al cărții dar și al naturii, să ne propună să parcurgem o traiectorie culturală,

acumulând date cu o precizie volitiv-cognitivă de necontestat. Este, de-a dreptul emoționant să constați, după 30 de ani cum o carte polarizează, cum scoarța lemnului plânge, cum pâraiele curg, acolo, spălând temutul glas al autorului, care, poate, mai are tănuite și alte comori, poate temute, poate pline de incandescențe și vibrații, dar, acum, un lucru e cert: autorul si-a împlinit clipa dar și truda într-o dulce împăcare. Acea cu memoria. Afectivă.